

RECENZE

Danie Nalos, Dušan Mach a kolektiv: Periferní nervové blokády pro klinickou praxi včetně ultrazvukového navádění

GRADA 2010, 192 stran, 212 obrázků, 50 tabulek, ISBN 9788024732800

Českým anesteziologům se dostává rukou dlouho očekávaná, bohatě ilustrovaná monografie **Periferní nervové blokády** elitního autorského kolektivu vedeného průkopníky technik periferního regionálního znecitlivění Danielem Nalosem a Dušanem Machem. Když na konci 90. let vyšla první

česká učebnice regionální anestezie pod autorským vedením Dimitrije Miloschewského, byla periferním končetinovým blokům věnována jen desetina dvousetstránkového díla. Již tehdy inspiroval Daniel Nalos jako autor této kapitoly desítky nadšenců regionální anestezie k zájmu právě o periferní nervové bloky. Ti přicházeli na kurzy regionální anestezie do Ústí nad Labem nebo do Brna se znalostmi neuroaxiálních technik a od kurzů očekávali právě rozšíření znalostí o techniky periferních bloků. Výukovými kurzy regionální anestezie pořádanými Akademií regionální anestezie (AORA) s podporou farmaceutické společnosti Astra (Astra/Zeneca), později AESCULAP akademie firmy BBraun, prošly od poloviny 90. let stovky našich anesteziologů. Počty operačních výkonů v regionální anestezii se ve srovnání se situací před 15 lety ztrojnásobily a dosahují dnes 16 % z téměř 900 000 anestezií podaných ročně v České republice. Praktická výuka technik periferního regionálního znecitlivění je logisticky nejobtížnější a v minulosti byli všichni odkázáni na obrazové instruktážní materiály zahraničních učebnic. Velkým přínosem byly názorné kadaverové demonstrační instruktáže, které D. Nalos pořádal v ústecké nemocnici již na konci 80. let minulého století. Jejich odborná úroveň snesla srovnání s ambicemi podobných workshopů pořádanými v USA ASA, byť u nás v podstatně skromnějších podmínkách. Zpřesnění provádění bloků umožnila dostupnost periferních neurostimulátorů, speciálních stimulačních kanyl a v poslední době i zlepšující se vybavenost pracovišť přenosnými ultrazvukovými přístroji se sondami pro detekci průběhu nervů a cév. Jednotliví členové autorského kolektivu v minulosti přispěli –

každý svým dílem – k šíření zájmu o regionální techniky a zasloužili se o předávání vlastních praktických zkušeností jak z tuzemských, tak i zahraničních pracovišť. Významným milníkem bylo ustavení sekce regionální anestezie ČSARIM, které iniciovali právě D. Nalos s D. Machem. Autoři si dali, jak sami přiznali, neskromný cíl – kniha má být dostatečně komplexní, aktuální a zároveň přehledná a umožňující rychlou a jednoduchou orientaci.

Výsledek je mimořádně zdařilý. Kniha je obsahem a formátem štíhlá a velká zároveň. V obecné části přináší sukus aktuální farmakologie místních anestetik, principů elektrické stimulace periferních nervů a základů praktické sonografie v regionální anestezii, doplněný přehledem komplikací regionálních technik a pravidel pro jejich bezpečné provedení. V praktické

části jsou didakticky velmi zdařile uvedeny jednotlivé typy bloků na hlavě, krku, trupu a na končetinách, vše s názornou schematickou, fotografickou a ultrazvukovou dokumentací. Složení autorského kolektivu je zárukou vysoké kvality vzniklého díla. Nedivil bych se, kdybychom se brzy dočkali vydání anglické mutace této mimořádně zdařilé učebnice. Jak výstižně pozna-

menává ve svém hodnocení na zadní obálce knihy P. Ševčík, kniha doplňuje mezeru v dosud stále skromné knihovně původních českých anesteziologických učebnic.

Ivan Herold

OSOBNÍ ZPRÁVY

Thomas L. Petty
(24. 12. 1932–12. 12. 2009)

Dne 12. prosince 2009 zemřel po dlouhé a těžké nemoci emeritní profesor koloradské univerzity v Denveru Tom Petty [1]. V roce 1971 převzal po R. Mitchellovi zdejší pneumologické oddělení s cílem vybudovat z něj vedoucí světové centrum výuky a výzkumu pneumologie. Jako vynikající student se projevoval již během studií a prvních let rezidentury na univerzitě v Michiganu. Zabýval se patofyziologií akutního plicního selhání, které bylo později označeno jako ARDS. Byl autorem a spoluautorem řady inovativních postupů v běžné ošetrovatelské péči, kterými zlepšil kvalitu života pacientů trpících plicním onemocněním. Modifikovanou verzi jeho jednoduchého dýchacího systému se zvlhčením pro pacienty v intenzivní péči doporučoval v 80. letech minulého století u nás prof. Pokorný jako systém Petty-Cvachovec. Nejvýznamnějším počinem profesora Pettyho bylo prosazení koncepce domácí kyslíkové terapie u pacientů s CHOPN a speciální plicní rehabilitace pro tyto pacienty propuštěné z JIP. Mezi jeho žáky byli čtyři pozdější prezidenti American Thoracic Society. Byl autorem 800 článků, 30 knih, stovek editorialů a kapitol v učebnicích. Jeho pracovní den začínal již v 5 hodin ráno tříhodinovým psaním učebnic a přednášek před zahájením vizit a výuky. Byl prezidentem American College of Chest Physician, nositelem řady dalších významných ocenění, zakládajícím členem a předsedou National Lung and Health Education Program a členem Association of American Physicians. Na webových stránkách Americké společnosti respirační péče (AARC) v sekci „Ask Dr Petty“ odpovídal na četné dotazy pacientů a kliniků. O vlastních zkušenostech s léčbou pacientů i vlastních nemocí napsal knihu *From Both Ends of Sthetoscope*. V roce 1957 spolu se svým mentorem prof. Mitchelem zahájili tradici konání Aspen Lung Conferences, věnovaných tematice emfyzému. Pod jeho vedením a s přispěním sponzorů z průmyslu se letos konal již 52. ročník. Konference dnes nese jeho jméno. V roce 2007 získal speciální ocenění American College of Chest Physicians za svůj celoživotní přínos pneumologii a byl mu udělen titul Otec moderní pneumologie. Tom Petty kdysi předpověděl, že na člověka se po smrti rychle zapomíná. V jeho případě tomu tak jistě nebude.

Literatura: 1. **Shwarz, M.** Thomas L. Petty A Tribute. *Am. J. Respir. Crit. Care Med.*, 181, 2010, p. 425.

Ivan Herold